

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952570683760/facsimile.pdf> (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

sinde have spadsert med hinanden giennem denne Hede." Jeg fortaite ham endnu kortere min Historie end han havde fortalt mig sin – han udførte derpaa nøiere hvad han alt havde sagt mig – jeg ligeledes; og neppe havde vi paa denne Maade spadseret en halv Miil, før vort gjensidige Bekjendskab var fuldstændigere end det ved mange Aars daglige Omgang i en Stad sandsynligviis havde villet blive det.

Hede-Philosophie

„Jeg holdt Dem strax for en Stoiker“ – sagde han – „hvorfor holdt De mig?“ – „For en Epicuraer," svarte jeg. – „De er meget oprigtig!“ „Paa en Skueplads, som denne, behøves ingen Masket," blev jeg ved.

– „*To be or not to be that is the question!*"* *

Han anbragte denne første Linie af Hamlets Monolog over Selvmord med en saa betydende Mine, med en saa betydende Tone ved denne, som det syntes mig, meget lidt passende Leilighed – at jeg strax sagde til mig selv: Enten er denne Mand en Nar eller en Viis! i det han bad mig ind i sin Vogn, som langsom rullede ved Siden af os, og som han i dette Øieblik bød holde stille. Jeg imodtog Tilbuddet – vi satte os – og Kudsken kørte til.

Aristipp selv havde ikke kunnet ønske at sidde mageligere. Jeg længtes efter Opløsningen af den dobbelte Opgave: *To be? or not to be? – og Nar? eller ikke Nar?*

„Jeg gad afhandlet denne Materie med alle tænkende Mennesker“ – begyndte han. „De maa tilgive mig, at jeg syntes at fremtrække den ved Haarene; men Tiden er for kort i denne Verden til lange Preliminariet“ –

Han er ingen Nar! sagde jeg ved mig selv – „Jeg frygter," udbrød jeg høit, „at min individuelle Mening om denne Shakespearske Linie er alt for individuel til at –

„Jo individuelle jo kjærkommere!“ – sagde han hurtig.

Han er aldeles ingen Nar tænkte jeg. „Min særdeles individu-

* *At være til, eller ikke at være til, see det er Kauden!*

elle, som jeg troer, og derfor noget *undseelige* Mening er den, at *Shakespear* i denne Linie ikke har sagt *sin*; men *Hamlets* Mening – at den er umiddelbar poetisk; men i det høieste kun middelbar filosofisk – rigtig!

*To be or not to be is not the question** i mine Tanker!”

„Denne Mening har De tilfælles,” sagde han, „med alle de Dogmatister og Orthodoxer, jeg kiender!”

„Jeg beder om Forladelse! Det er ikke fordi jeg enten paa Grund af saa kaldte *Demonstrationer*, eller saa kaldte *guddommelige Aabenbaringer* finder mig overbeviist om Fortsættelsen af min Tilværelse; men fordi sammes Ophør, og fuldkommen Tilintetgjørelse i al Fald er mig aldeles ligegyldig.”

„De kan altsaa tænke Dem Tilintetgjørelse uden Gysen?” spurgte han.

„Jeg veed ikke, om jeg kan tænke mig den”, svarte jeg, „men det jeg forestiller mig ved samme: Ophør af al endog blot Muelighed til Bevidsthed, skrækker mig aldeles ikke. I alle urolige Forfatninger, hvori min Fornuft enten bluner, eller slummer, eller sover – lokker den mig; i alle rolige – hverken ønsker eller frygter jeg den.”

„De er den første, som har roest mig Lüneburger-Heide, eller *not to see*” sagde han – „og den første, som har yttret mig Ligegyldighed over *not to be*! Men taler De alvorligen, eller paradoxerer De blot *pour animer la conversation*?”

„Jeg forsikkrer Dem paa min Ære, at jeg taler saa alvorligen, som om jeg talte med Philosophien selv i Sandheds Overværelse. Der er mig intet ubegribeligere end hvorledes de mangfoldige Philosopher, der for Resten modsige hinanden næsten i alle andre Ting, komme overeens i den Paastand, at intet skrækker Naturen og oprører Fornuften saa meget, som *Utilværelse*. Jeg troer, sandt at sige, at der stikker en smule Prælerie i denne Forsikkring; thi at saa mange lærde og dybsindige Mænd skulde tage feil af hvad der egentlig handles om i dette *Enten – eller*, og snakke hen i Taaget, som man siger, er usandsynligt. Angesten og Forfærdelsen for *Utilværelse* forekommer mig at have noget meget lignende med den Modbydelighed og Frygt, somme

* *At være til eller ei være til*, er ikke Knuden.